

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z RELIGII DLA KLASY V SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Bóg szuka nas”

zgodnego z programem nauczania „Przez prawdę, dobro i piękno zdobywamy świętość” nr AZ-2-02/20

I. PODSTAWY PRAWNE

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe (Dz. U. 2017 poz. 59 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty ((Dz. U. z 2022 r. poz. 2230).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U.2019 poz. 372).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. 2019 poz. 373).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 19 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1780).
- Statut Szkoły Podstawowej nr 9 im. Jana Pawła II w Otwocku.

II. CELE OCENIANIA

- Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania w przypadku dodatkowych zajęć edukacyjnych.
- Ocenianie wewnętrzne ma na celu:
 - 1) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
 - 2) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - 3) udzielanie uczniowi wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju
 - 4) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
 - 5) dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz szczególnych uzdolnieniach ucznia;
 - 6) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.
 - 7) monitorowanie pracy ucznia.

III. OGÓLNE USTALENIA

- Ocenianie bieżące w klasach IV-VI odbywa się zgodnie z następującą skalą:

- 1) stopień celujący – 6
- 2) stopień bardzo dobry – 5
- 3) stopień dobry – 4
- 4) stopień dostateczny – 3
- 5) stopień dopuszczający – 2
- 6) stopień niedostateczny – 1

- Oceny bieżące rejestrowane są w dzienniku elektronicznym za pomocą odpowiedników cyfrowych podporządkowanych w/w skali.
- Dopuszcza się nieprzygotowanie do lekcji, odnotowywane w dzienniku minusem (-), uzyskanie trzech minusów skutkuje wpisaniem uwagi negatywnej.
- Dopuszczalne jest dodawanie znaków “+” i “-” do każdego z powyższych stopni w przypadku oceniania cząstkowego oraz oceny śródrocznej w tym proponowanej oceny śródrocznej. Skalę bez dodatkowych znaków stosuje się w przypadku rocznych i końcowych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych.

IV. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW:

- Rozumienie pojęć religijnych.
- Stosowanie terminologii religijnej.
- Samodzielne lub w grupie przeprowadzanie zadań
- Stosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w inscenizacjach, gazecie szkolnej, pracy na rzecz Kościoła i w innych sytuacjach.
- Prace projektowe i długoterminowe.
- Aktywność na lekcji i poza nią oraz wkład pracy ucznia.
- Praca w grupach.
- Prowadzenie zeszytu

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- b) odmawia wszelkiej współpracy,
- c) mimo zachęt wykazuje obojętny albo wręcz lekceważący stosunek do przedmiotu, wiedzy i wiary.
- d) nie opanował minimum wiadomości i umiejętności objętych programem nauczania lub jego bloku, a jego braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy;
- e) nie jest w stanie z pomocą nauczyciela rozwiązać prostego zadania;
- f) popełnia błędy, nie udziela odpowiedzi lub udziela błędnych;
- g) jest bardzo często nieprzygotowany do lekcji (nie odrabia prac domowych, nie przynosi niezbędnych przyborów).

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,

- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.
- c) umie wykazać się wiedzą elementarną, rozwiązuje zadania o niskim stopniu trudności;
- d) potrafi skorzystać z pomocy nauczyciela;
- e) wykazuje minimalne zainteresowanie wiedzą;
- f) mimo braków w wiadomościach i umiejętnościach ma możliwość uzyskania koniecznej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.
- c) rozwiązuje (przy niewielkiej pomocy nauczyciela) typowe zadania o przeciętnym stopniu trudności;
- d) zna podstawowe pojęcia;
- e) wykorzystuje wiedzę w sposób odtwórczy

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.
- d) wykazuje zainteresowanie wiedzą i poszukuje jej w różnych źródłach informacji;
- e) skutecznie komunikuje się i efektywnie współpracuje w zespole;
- f) wykazuje zainteresowanie przedmiotem;
- g) łączy wiedzę z różnych przedmiotów

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.
- d) prezentuje ugruntowaną wiedzę i umiejętności objęte materiałem nauczania;
- e) 2) przekazuje swoją wiedzę pewnie, posługując się klarownym, komunikatywnym językiem;3) potrafi powiązać różne fakty i wiadomości oraz umie zastosować je w nowych często nieznanym sytuacjach;
- f) 4) samodzielnie formułuje wnioski;
- g) 5) rozwiązuje problemy w twórczy sposób, logicznie i precyzyjnie opisuje otrzymane wyniki oraz wyciąga z nich własne wnioski;
- h) 6) przedstawia zajmująco własny punkt widzenia, potrafi go bronić, szanuje argumenty innych;
- i) 7) efektywnie współdziała w zespole, stymulując pracę twórczą w grupie

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
 - a) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
 - b) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.
 - c) prezentuje wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza realizowany program;
 - d) twórczo rozwiązuje problemy, dostrzega je, nie unika ich i podejmuje niekonwencjonalne sposoby ich rozwiązania;
 - e) poszukuje, porządkuje i przetwarza informacje z różnych źródeł;

- f) samodzielnie i twórczo rozwija swoje zainteresowania;
- g) inspiruje pracę w zespole;
- h) potrafi stosować metody i techniki negocjacyjne w rozwiązywaniu problemów;
- i) posługuje się pięknym językiem ojczystym;
- j) potrafi dokonać trafnej samooceny.

VI. NARZEDZIA POMIARU OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ I SPOSOBY OCENIANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI, (np.: praca klasowa (test, sprawdzian), kartkówka, praca domowa, odpowiedź ustna, zeszyt, praca na lekcji, praca w grupie, praca dodatkowa, projekt).

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DO POSZCZEGÓLNYCH FORM AKTYWNOŚCI

1. Ustala się wewnętrzne zasady przeprowadzania pisemnych prac kontrolnych (prac klasowych, sprawdzianów, testów):

- 1) za pisemną pracę kontrolną uznaje się sprawdzian wiadomości lub umiejętności obejmujący określony zakres materiału, wynikający ze struktury programu nauczania danych zajęć edukacyjnych, poprzedzony powtórzeniem materiału, obejmujący więcej niż 3 jednostki lekcyjne;
- 2) pisemne prace kontrolne powinny być zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, a ich przewidywany termin zaznaczony w dzienniku elektronicznym lub lekcyjnym;
- 3) prace kontrolne są obowiązkowe dla wszystkich uczniów; jeżeli uczeń nie napisze pracy klasowej w terminie, powinien ją napisać w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem;
- 4) uczeń może poprawić ocenę z pracy klasowej w terminie uzgodnionym z nauczycielem, zgodnie z zasadami poprawiania ocen określonymi w Przedmiotowych Systemach Oceniania;
- 5) w danym dniu klasa może pisać jedną pracę klasową, a w ciągu tygodnia nie więcej niż trzy;
- 6) na zakończenie semestru nie przewiduje się końcowej (zaliczeniowej) pracy kontrolnej;
- 7) prace klasowe nauczyciel powinien poprawić i ocenić w terminie do dwóch tygodni;
- 8) Przy ocenianiu prac kontrolnych (prac klasowych, sprawdzianów, testów) punktowanych stosuje się następujące jednolite kryteria ocen:
 - 0% - 29% - ocena niedostateczna
 - 30% - 49% - ocena dopuszczająca
 - 50% - 74% - ocena dostateczna
 - 75% - 85% - ocena dobra
 - 86% - 94% - ocena bardzo dobra
 - 95% - 100% - ocena celująca

2. Prace domowe: to zadania nawiązujące do lekcji zadane przez nauczyciela do samodzielnego opracowania przez ucznia w formie pisemnej, ustnej lub praktycznej. Uczeń, który nie odrobi zadania domowego ma obowiązek odrobienia pracy na najbliższą godzinę lekcyjną. Prace domowe są obowiązkowe dla wszystkich uczniów, brak jest odnotowany (-), a jej wykonanie (+) lub oceną. Trzy minusy są jednoznaczne z wpisaniem uwagi negatywnej z zachowania. Każdy kolejny minus to kolejna uwaga.

3. Odpowiedź ustna: to ustne sprawdzenie wiedzy obejmujące zakres materiału nawiązujący do tematyki z poprzednich trzech lekcji.

4. Praca w grupie to umiejętność organizacji pracy zespołowej, aktywny udział w dyskusji, twórcze rozwiązywanie problemu, pełnienie różnych ról w zespole, dbałość o końcowe efekty pracy zespołu. W określonych wypadkach wyniki pracy grupowej są prezentowane przez wybrane osoby na forum klasy.

5. Praca na lekcji to aktywność ucznia na zajęciach, np. ćwiczenia pisemne, wykonanie kart pracy, udział w dyskusjach dotyczących tematu lekcji.

6. Kartkówka to pisemne sprawdzenie wiedzy, obejmujące zakres materiału z jednej, dwóch lub trzech ostatnich lekcji (zgodnie z WSO). Kartkówki nie muszą być wcześniej zapowiadane.

7. Zeszyt - oceniana jest jego zawartość, zapisy notatek, estetyka – raz w semestrze.

8. Prace dodatkowe to wszelkie prace nadobowiązkowe, np.: plakaty, projekty, aktywny udział w konkursach przedmiotowych. Wszystkie prace dodatkowe, ich przeznaczenie i sposób prezentacji na forum klasy oraz sposoby oceniania są konsultowane z nauczycielem.

VII. ŚRÓDROCZNE I ROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW

- Klasyfikacja śródroczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych i zachowania ucznia w pierwszym półroczu oraz ustaleniu śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i śródrocznej oceny zachowania.
 - Oceny śródroczne są ustalane na 10 dni przed końcem półrocza.
3. Klasyfikację śródroczną przeprowadza się tydzień przed końcem półrocza.
4. Jeżeli w wyniku klasyfikacji śródrocznej stwierdzi się, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi lub utrudni kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej szkoła stwarza uczniowi szansę uzupełnienia braków poprzez :
- a) zindywidualizowaną pracę z uczniem na lekcjach,
 - b) współpracę z domem rodzinnym poprzez częstszy kontakt nauczyciela z rodzicem telefoniczny i elektroniczny,
 - c) zorganizowanie pomocy grup koleżeńskich.
5. Klasyfikację śródroczną i roczną przeprowadza się w skali o której mowa w pkt. III.

VIII. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH

- 1) ocena z odpowiedzi ustnej jest oceną jawną dla ucznia i zespołu klasowego i powinna być każdorazowo uzasadniona krótkim słownym komentarzem,
- 2) oceny z prac pisemnych opatrzone są komentarzem słownym wskazującym uczniowi i jego rodzicom, co zrobił dobrze, a nad czym ma pracować i ewentualnie uzasadnione punktacją,
- 3) rodzice (prawni opiekunowie) są informowani o ocenach dziecka poprzez: wpis do zeszytu przedmiotowego oraz poprzez dziennik elektroniczny.
- 4) o ocenach, postępach i osiągnięciach lub niepowodzeniach dziecka rodzice są informowani w trakcie zebrań z rodzicami, dni otwartych, poprzez kontakt telefoniczny, w wyjątkowych przypadkach poprzez wysłanie listu poleconego.

IX. ZASADY POPRAWIANIA BIEŻĄCYCH OCEN CZĄSTKOWYCH

Każdą ocenę cząstkową można poprawić.

X. WARUNKI UZYSKANIA OCENY WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

• Ogólne warunki wynikające ze statutu szkoły:

- Uczeń klas IV–VIII ma możliwość starania się o poprawienie przewidywanej oceny klasyfikacyjnej o jeden stopień, o ile spełnione są jednocześnie następujące warunki:

Wymagania Edukacyjne z religii dla klasy V SP „Bóg szuka nas”
Szkoła Podstawowa Nr 9 w Otwocku

- a) ponad 50% ocen z prac klasowych jest wyższych od przewidywanej oceny klasyfikacyjnej
- b) uczeń systematycznie odrabia prace domowe,
- c) prace klasowe i zapowiedziane sprawdziany pisze w pierwszym terminie.
- Wniosek o uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej uczeń składa do nauczyciela tych zajęć.
- Nauczyciel jest zobowiązany rozpatrzyć wniosek w terminie 2 dni i poinformować ucznia o decyzji.
- W celu uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych po spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 7 uczeń jest zobowiązany do napisania sprawdzianu obejmującego te partie materiału, z których uzyskał oceny niższe niż ta, o którą się ubiega.

XI. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI I PEDAGOGIEM/PSYCHOLOGIEM SZKOLNYM W CELU POPRAWY NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA:

- Ustalenie wspólnie z uczniem jakie partie materiału wymagają nadrobienia – pisemna informacja dla rodziców.
- Ustalenie, w jaki sposób zaległości mają zostać nadrobione:
 - pomoc koleżeńska,
 - pomoc nauczyciela,
 - praca własna wraz z rodzicami.
- Ustalenie z uczniem i rodzicami formy zaliczenia materiału.
- Współpraca z pedagogiem szkolnym:
 - wspólne ustalanie sposobu pracy z uczniami mającymi problemy dydaktyczne i wychowawcze.

XII. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE ŚRÓDROCZNE I ROCZNE OCENY KLASYFIKACYJNE W TYM WYMAGANIA DLA UCZNIÓW Z OPINIAMI I ORZECZENIAMI PPP.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatów z lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> skojarzenia z treścią cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie tematy zapisy prace domowe staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie tematy i notatki prace domowe 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt czytelny braki notatek, prac domowych (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak zeszytu
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Testy i sprawdziany	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie polecenia wykonane poprawnie rozwiązane też zadanie dodatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> 75% zadań podstawowych 50% wymagań rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji) 	<ul style="list-style-type: none"> 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku i zeszyt uzupełnione wiedzą spoza programu wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

	<ul style="list-style-type: none"> •używanie pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> •odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	nauczyciela	<ul style="list-style-type: none"> •częste pytania naprowadzające 	niewyraźna, pojedyncze wyrazy <ul style="list-style-type: none"> •dużo pytań pomocniczych 	
6. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> •uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji •korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> •uczeń zawsze przygotowany do lekcji •często zgłasza się do odpowiedzi •wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> •stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> •mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> •niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> •lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> •wiele razy pomaga w różnych pracach •pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy •aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) •reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie) 	<ul style="list-style-type: none"> •starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania •przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> •niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie •uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA OCENĘ ŚRÓDROCZNĄ

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Pragnienia człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wartości, które pomagają osiągnąć prawdziwe szczęście, • uzasadnia, że budowanie własnego życia wymaga długofalowej pracy nad sobą, • wymienia, co jest dla niego ważne, • podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową, • wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu, • wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu, • podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem, • prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni, • podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa, • wymienia rzeczy ostateczne człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu, • uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja), • formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga, • wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka, • określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu, • uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności, • podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina, • definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem, • podaje definicję piekła i nieba oraz wyjaśnia, czym są, • wyjaśnia, dlaczego Bóg pozwala żyć obok siebie ludziom dobrym i złym, • wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przypowieść o domu na skale, • wyjaśnia znaczenie porównań: dom, kopanie fundamentu, skała, ziemia, powódź, • podaje przykłady przewodników, którzy pomagają odróżnić wartości od pseudowartości, • uzasadnia, że pójście za prawdą wymaga nieustannego podejmowania wyborów, • wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa, • omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości, • charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia), • charakteryzuje życie człowieka jako ciągłe poszukiwanie Boga, • opowiada przypowieści o chwacie i o sieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pseudowartości proponowane przez współczesny świat, • interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu, • interpretuje biblijną perykopę o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8), • uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy. • interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10), • uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać. • podaje, czego symbolem jest siewca, ziarno, chwast, żniwo, połów i sieć. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje argumenty, że pseudonaukowe przepowiednie i zapowiedzi końca świata są sprzeczne z chrześcijaństwem

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Biblia źródłem odkrywania tajemnicy Boga	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który chce się z nami spotykać, • wyjaśnia, czym jest Pismo Święte, • potrafi odróżnić w zapisie księgę, rozdział, werset, • odszukuje w Piśmie Świętym wskazany fragment, • podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji, • podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń, • określa, że każdy człowiek rodzi się jako kobieta lub mężczyzna, • prezentuje swoje drzewo rodowe, • podaje prawdę, że aniołowie zostali stworzeni przez Boga, • wymienia zadania aniołów, • podaje prawdę, że przyczyną grzechu pierwszych rodziców było nieposłuszeństwo, • wyjaśnia, na czym polega wolna wola, • wymienia konsekwencje grzechu, • podaje, że drogą powrotu do przyjaźni Boga i ludzi jest przeproszenie, • prezentuje biblijne opowiadanie o potopie (Rdz 6,5-9.17), • mówi z pamięci prawdę wiary o Bożej sprawiedliwości, • wskazuje owoce sakramentu pokuty i pojednania. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że czytając Pismo Święte, możemy doświadczyć spotkania z Bogiem, • wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu oraz podaje ich skróty i sposób ich zapisu, • rozróżnia wybrane rodzaje i gatunki literackie w Biblii, • omawia, co to znaczy „stworzyć”, „tworzyć”, • wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi, • wyjaśnia, że źródłem godności człowieka jest jego podobieństwo do Boga, • wyjaśnia pojęcia: „anioł”, „zbuntowany anioł”, szatan, • podaje i omawia sytuacje, w których zwracamy się do aniołów o pomoc, • charakteryzuje istotę grzechu pierworodnego, • wymienia i omawia skutki grzechu pierworodnego w życiu człowieka, • na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi, • wymienia grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu (ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm). • wyjaśnia, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu, • uzasadnia potrzebę troski o swoją rodzinę, • podaje prawdę, że Bóg sprzeciwia się ludzkiej pysze. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: objawienie, natchnienie biblijne, • podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem, • uzasadnia potrzebę czytania Pisma Świętego i wyjaśniania jego tekstów, • omawia założenia teorii ewolucji, • podaje przykłady niewłaściwej interpretacji tekstu o stworzeniu świata, • wyjaśnia, na czym polegał bunt aniołów wobec Boga, • interpretuje tekst biblijny o stworzeniu człowieka, • wyjaśnia wybrane symbole w biblijnym opisie grzechu pierworodnego i Protoewangelii, • opisuje sposób działania szatana (węża), • wyjaśnia, że grzechy główne są źródłem innych grzechów. • wskazuje biblijne podstawy sakramentu pokuty, • uzasadnia, dlaczego należy systematycznie przystępować do sakramentu pokuty, • wyjaśnia, co znaczy być człowiekiem prawym, • określa, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów, • uzasadnia, że potrzebujemy łaski Bożej, by żyć i pracować w jedności z innymi ludźmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy wybranych gatunków literackich (teksty mądrościowe i opisujące działanie Boga), • podaje przykłady tekstów biblijnych, które można rozumieć dosłownie i jako pouczające opowiadania, • wyjaśnia, że obserwując świat można dostrzec mądrość i wielkość Boga, • interpretuje tekst biblijny o grzechu pierworodnym i o obietnicy zbawienia, • interpretuje biblijne opowiadanie o Kainie i Abelu, • wyjaśnia teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty, • wyjaśnia symbolikę wieży Babel, • wyjaśnia pojęcia: ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm, • uzasadnia, że człowiek rozwija się i czyni dobro wtedy, gdy szanuje Boże prawo. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata, • wyjaśnia relacje między biblijną nauką o stworzeniu a osiągnięciami nauk przyrodniczych • omawia stanowisko Kościoła na temat teorii pochodzenia człowieka od małpy.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Bóg objawiający siebie w dziele stworzenia	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „patriarcha”, • podaje prawdę, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy, • podaje, że Izaak był umiłowanym synem Abrahama, • podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze, • podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela, • podaje przykłady trudnych sytuacji, z których Bóg wyprowadził dobro, • omawia sytuację Izraelitów w Egipcie, • podaje prawdę, że Izraelici w niewoli prosili Boga o pomoc, • wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan, • podaje prawdę, że krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią, • podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym, • podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez jadowite węże była karą za grzech niewierności, • podaje, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi, • podaje przykłady doświadczania opieki Boga w sferze materialnej i duchowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że od Abrahama wziął początek naród wybrany, • omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19), • charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby, • definiuje pojęcia: błogosławieństwo, cnoty Boskie i kardynalne, • wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia, • uzasadnia, że cnoty kształtują charakter człowieka, • opowiada o sprzedaniu Józefa (syna Jakuba) przez jego braci, • omawia powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie, • opowiada o powołaniu Mojżesza, • opowiada o interwencji Boga podczas przejścia przez Morze Czerwone, • wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży...” • uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną. • formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii, • definiuje pojęcia: przymierze, dekalog, • uzasadnia, że przestanie przykazań Bożych jest ponadczasowe. • opowiada o powołaniu Gedeona oraz formowaniu jego armii, • charakteryzuje postawę Gedeona wobec Boga, 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących”, • określa miejsce Abrahama w historii zbawienia, • wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama, • wyjaśnia sens próby wiary Abrahama, • omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael, • uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą, • charakteryzuje rolę Józefa na dworze faraona, • wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami, • uzasadnia, że antysemityzm jest grzechem. • wyjaśnia pojęcie „Pascha” oraz na czym polegała Pascha Izraelitów, • charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka, • opowiada o wybranych wydarzeniach z wędrówki Izraelitów przez pustynię, • omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na pału, • wyjaśnia słowa wstępu do Dekalogu, • opowiada o odnowieniu przymierza przez naród wybrany z inicjatywy Jozuego, 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że Izrael jest nadal narodem wybranym, • omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu, • uzasadnia, dlaczego warto ufać Bogu w trudnych sytuacjach, • podaje przykłady prześladowania wobec Izraelitów w Egipcie oraz antysemityzmu • wobec współczesnych wyznawców judaizmu, • opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię, • uzasadnia, że woda ze skały i manna, wąż miedziany były znakiem troski Boga o naród wybrany, • uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii, • wyjaśnia, na czym polegały zobowiązania Boga i Izraelitów w przymierzu, • wyjaśnia, dlaczego tablice z Dekalogiem nazwane są tablicami Świadectwa, • charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe, • omawia rolę Mojżesza i Jozuego jako mediatora między Bogiem a narodem, • uzasadnia typiczność podobieństwo Izaaka do Jezusa.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Bóg objawiający siebie w dziele stworzenia	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o przymierzu na górze Synaj, podaje, kim byli Madianici, • określa, że Samson był jednym z sędziów i walczył z Filistynami, • wymienia źródła duchowej mocy człowieka, • wymienia, do czego Bóg nas powołuje. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że każdy ma jakieś zadanie wyznaczone mu przez Boga, podaje przykłady „duchowych mocarzy”, • uzasadnia, że Bóg udziela nam swej mocy do walki ze złem, • określa, czym jest powołanie, • opowiada o powołaniu Samuela (1 Sm 3,1-19). 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, że sędziowie byli przywódcami Izraelitów, powołanymi przez Boga, by wyzwolić ich z ucisku nieprzyjaciół, • wyjaśnia związek niezwykłej mocy Samsona ze ślubami złożonymi Bogu, • wyjaśnia, co to był przybytek Pański. 	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść opowiadania o Samsonie (Sdz 13–16), • charakteryzuje postawę Samuela wobec zadań wyznaczonych mu przez Boga. 	

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Bóg wierny danym obietnicom prowadzi swój lud	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości, • wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji, • omawia, czym są przykazania, • wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z Bożych przykazań, • podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18), • wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy), • wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w szkole i rodzinie, • wymienia swoje najważniejsze obowiązki, • wymienia, co pomaga, a co przeszkadza w dobrym wykorzystaniu czasu wolnego, • określa, co to jest wolontariat. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie, • uzasadnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość, • definiuje pojęcie „prawo Boże”, • podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci (błżnierstwo, nieuczciwość, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo), • podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie, • podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów, • podaje przykłady ludzi, którzy osiągnęli sukces dzięki wyjątkowej pracy, • uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno osób wybitnych, jak i przeciętnych, • wymienia zalety kontaktowania się ludzi przy pomocy mediów i bez ich pośrednictwa, • wymienia rodzaje pracy wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej, dorosłym życiu oraz w wieczności, • uzasadnia wartość i potrzebę oddawania czci Bogu, • charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi, • wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia, • omawia sposoby zapobiegania konfliktom, • wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych, • uzasadnia, że praca nad rozwojem umiejętności jest realizacją zadań powierzonych mu przez Boga, • wyjaśnia wartość czasu wolnego i wymienia możliwości jego zagospodarowania, • uzasadnia, że tylko właściwe korzystanie z osiągnięć techniki pozwala zaoszczędzić czas, • charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31), • charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I–III. • interpretuje przypowieść o niełitościwym dłużniku, • interpretuje przypowieść o talentach, • uzasadnia, dlaczego należy zachować równowagę między pracą, modlitwą, przebywaniem z innymi i odpoczynkiem, • wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” (Dz 20,34-35). 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Jezus nowym Mesjaszem i obiecanym Mesjaszem	<ul style="list-style-type: none"> • mówi z pamięci formułę udzielania chrztu, • podaje datę swojego chrztu, • potrafi zademonstrować sposób udzielenia chrztu w nagłym wypadku. • wymienia główne części Mszy Świętej, • podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością, • wymienia elementy liturgii słowa, • układa wezwania modlitwy wiernych. • wymienia elementy liturgii eucharystycznej, • podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, czym jest sakrament chrztu świętego, • uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa • zmartwychwstałego, • omawia elementy liturgii słowa, • uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga, • omawia elementy liturgii eucharystycznej, • mówi z pamięci słowa konsekracji, • wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa, • omawia treść przypowieści o dwóch synach (Mt 21,28-32), 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia obrzędy wyjaśniające chrzest, • definiuje pojęcie liturgii Kościoła, • wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii, • charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii, • charakteryzuje liturgię jako dialog Boga z człowiekiem, • omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz, • wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej, • wyjaśnia treść czterech aklamacji, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie, • wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu, • wyjaśnia, na czym polega udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej, • omawia sposoby odpowiedzi człowieka na słowo Boże, • wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej, 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do chrztu, • omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy liturgii Kościoła, • rozpoznaje i wyjaśnia chrześcijańską wartość wybranych sakramentaliów.
DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Kościół Jezusa Chrystusa	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe postawy, znaki i symbole liturgiczne, • uzasadnia, że postawa zewnętrzna powinna wyrażać wewnętrzną więź z Bogiem. • wymienia pozdrowienia chrześcijańskie, • wyjaśnia znaczenie pozdrowień chrześcijańskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje wybrane znaki, symbole i postawy liturgiczne do • odpowiednich momentów Mszy Świętej, • podaje prawdę, że pozdrowienia chrześcijańskie powstały jako wyraz wiary, • wyjaśnia, dlaczego pozdrowienie chrześcijańskie łączy się z życzeniem Bożego błogosławieństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Jezusem, • wyjaśnia, czym są sakramentalia, • uzasadnia, że przyjmowanie sakramentaliów wynika z miłości do Boga, • podaje przykłady biblijnych pozdrowień chrześcijańskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaki, symbole liturgiczne oraz postawy występujące podczas liturgii, • uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem, • uzasadnia, że pozdrowienia chrześcijańskie są wyrazem szacunku wobec pozdrawianej osoby oraz przekonania religijnych. 	<ul style="list-style-type: none"> •

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA OCENĘ ROCZNĄ

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Historia zbawienia w Kościele pierwotnym oraz w starożytności i średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych, • podaje przykłady współczesnych areopagów. • wyjaśnia pojęcie „misjonarz”, • definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni, • prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji, • uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy, • wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich, • prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha, • uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego. • podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława, • podaje fakty z życia św. Jadwigi, • podaje datę wspomnienia liturgicznego św. Jadwigi. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań, • podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską, • charakteryzuje działalność ewangelizacyjną misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy, • podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy, • omawia zakonne życie benedyktynów, • wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury, • podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha, • wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów, • podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława, • uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady prześladowania chrześcijan współcześnie (np. Asi Bibi), • charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników (I–IV w.), • charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej, • opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa, • podaje znaczenie sentencji „Ora et labora”, • omawia wpływ benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej, • przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I, • charakteryzuje konflikt pomiędzy bp. Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym, • wymienia św. Jadwigi zasługi dla chrześcijaństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w., • definiuje pojęcie inkulturacji, • uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw, • charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka, • relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju, • charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega męczeństwo ducha (białe męczeństwo), • omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach, • wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Historia zbawienia w Kościele pierwotnym oraz w starożytności i średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że pomoc Anioła Stróża jest przejawem Bożej opatrności, • układa modlitwę do Anioła Stróża, • wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile, • podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi, • wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny, • wymienia sposoby czci Bożego miłosierdzia, • wymienia polskie symbole narodowe, • podaje przykłady bohaterów, którzy oddali życie za Ojczyznę, • podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania „Apelu jasnogórskiego”, • mówi (śpiewa) z pamięci „Apel jasnogórski” 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje datę liturgicznego wspomnienia Aniołów Stróżów, • definiuje pojęcia: święty, patron, • określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie, • charakteryzuje rolę św. Faustyny w szerzeniu czci Bożego miłosierdzia, • układa własną modlitwę do Jezusa Miłosiernego, • definiuje pojęcie „ojczyzna”, • uzasadnia, że każdy jest odpowiedzialny za pokój na świecie, • potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stację transmitującą „Apel jasnogórski”. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka, • wykazuje związek fragmentu Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława, • uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany na patrona dzieci i młodzieży, • podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony Boga i ludzi, • wymienia wartości płynące z przynależności do państwa polskiego, • uzasadnia słuszność walki o dobro Ojczyzny, • wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty świętych odnoszące się do Aniołów Stróżów, • potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiągnięciu świętości, • interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa, • uzasadnia, że służba Bogu jest służbą Ojczyźnie, • omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, • uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie „Apelu jasnogórskiego”. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między objawieniem Bożym a objawieniami prywatnymi, • wyjaśnia znaczenie misji pokojowych.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Bóg obecny w życiu swego ludu – rok liturgiczny	<ul style="list-style-type: none"> • mówi z pamięci części i tajemnice różańca, • podaje datę wspomnienia Matki Bożej Różańcowej, • podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest uczynkiem miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem, • wskazuje, że modlitwa za zmarłych jest pomocą duszom oczekującym w czyśćcu, • wymienia okresy w roku liturgicznym i obowiązujące święta kościelne, • opowiada, jak Kościół oddaje cześć świętym wspomnianym w roku liturgicznym, • opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa, • śpiewa kolędy, • wymienia tradycje związane uroczystością Objawienia Pańskiego, • wymienia symbole paschalne, • podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu, • uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem. • podaje prawdę, że podczas chrztu Jezusa zstąpił na Niego Duch Święty pod postacią gołębiczy, • podaje prawdę, że Duch Święty zstąpił na apostołów w Wieczerniku w dniu Pięćdziesiątnicy. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że odmawiając różaniec, zwracamy się do Boga za pośrednictwem Maryi, • uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby, • wyjaśnia, dlaczego na grobach stawia się krzyże, • podaje definicję roku liturgicznego, • przyporządkowuje nabożeństwa do okresów roku liturgicznego, • wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia, • opowiada biblijną historię o mędracach ze Wschodu, • podaje datę uroczystości Objawienia Pańskiego, • podaje tytuły kolęd związanych z mędrcami ze Wschodu, • układa modlitwę związaną z odpieraniem pokus. • wyjaśnia znaczenie symboli paschalnych, • podaje znaczenie słowa „rezurekcja”, • wyjaśnia, dlaczego światło jest symbolem Chrystusa Zmartwychwstałego, • wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego, • wymienia znaki towarzyszące zesłaniu Ducha Świętego na apostołów. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przesłanie orędzia Matki Bożej z Fatimy, • uzasadnia, że w tajemnicach różańca rozważamy wydarzenia z życia Pana Jezusa i Jego Matki, • wyjaśnia, że Bóg przez konkretne wydarzenia w dziejach świata i konkretnych ludzi prowadzi nas do zbawienia, • uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia, • uzasadnia, że tradycja pomaga we właściwym przeżywaniu prawd wiary, • wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrców, • wyjaśnia, dlaczego przyście Jezusa na ziemię ma znaczenie dla całej ludzkości, • omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa, • wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni, • uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami, • omawia liturgię Wigilii Paschalnej, • omawia teksty biblijne i pozabiblijne o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa, • charakteryzuje znaczenie spotkań ze Zmartwychwstałym dla umocnienia wiary Jego uczniów, • podaje prawdę, że w sakramencie bierzmowania Duch Święty umacnia chrześcijan do bycia świadkami Chrystusa. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia historię różańca, • uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie, • wyjaśnia przesłanie prefacji o zmarłych, • wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych, • wyjaśnia tradycyjną symbolikę świąt Bożego Narodzenia, • uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa, • wyjaśnia zadania Jezusa-Mesjasza, • charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela, • opowiada o wydarzeniach związanych ze zmartwychwstaniem Jezusa (J 20,1-8), • interpretuje wymowę symboli Ducha Świętego, • wyjaśnia znaczenie znaków towarzyszących zesłaniu Ducha Świętego. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność kółek różańcowych, • podaje, że rok liturgiczny przebiega według cyklu A, B, C, • omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna, • omawia działalność Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci, • podaje przykłady współczesnego konsumpcjonizmu

Dostosowanie wymagań edukacyjnych z religii do możliwości uczniów ze specjalnymi wymaganiami edukacyjnymi :

- Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
- Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
- W stosunku wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

Dysgrafia

- Nie ocenia się estetyki pisma w zeszyte przedmiotowym lub w zeszyte ćwiczeń oraz na testach i kartkówkach.
- Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
- uczeń powinien siedzieć blisko nauczyciela,
- monitorowanie pracy ucznia (notatki, ćwiczenia),
- precyzyjne formułowanie poleceń,
- dopuszczenie pisma drukowanego oraz prac na komputerze,
- możliwość odczytania pracy domowej w przypadku niewyraźnego pisma,
- umożliwienie zaliczenia części materiału w formie ustnej.

Dysleksja

- Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
- Wydłużanie czasu pracy.
- Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.
- kontrolować stopień zrozumienia przeczytanych przez ucznia poleceń,
- przewaga odpowiedzi ustnych przy ocenie nad pisemnymi,
- sprawdzenie wiadomości powinno odbywać się często z krótszych partii materiału
- uczeń nie powinien głośno czytać przed całą klasą,
- monitorowanie pracy ucznia (notatki, ćwiczenia),

- precyzyjne formułowanie poleceń,
- wydłużenie czasu pracy z tekstem,
- jak najczęściej stosować środki wizualne i skojarzeniowe,
- monitorowanie stopnia rozumienia czytanego tekstu przez ucznia.

Dysortografia

- *błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej*
 - monitorowanie pracy ucznia (notatki, ćwiczenia),
 - precyzyjne formułowanie poleceń,
 - poprawność ortograficzna nie wpływa na ocenę,
 - umożliwienie zaliczenia części materiału w formie ustnej.

Uczeń z zaburzeniami zachowania, nadpobudliwością psychoruchową oraz zaburzeniami koncentracji uwagi

- Przekazywanie krótkich poleceń,
- Wydawanie jasnych, precyzyjnych poleceń- na raz tylko jedno polecenie,
- Utrzymywanie kontaktu wzrokowego,
- Organizacja środowiska-miejsce w pierwszej ławce, porządek, ograniczenie ilości bodźców,
- Angażowanie ucznia w drobne sprawy na rzecz klasy,
- Zezwolenie na uzgodnione formy aktywności fizycznej,
- Chwalenie ucznia przynajmniej raz dziennie, stwarzanie sytuacji zapewniających sukces,
- Pobudzanie zainteresowań ucznia,
- Przypominanie o regułach, przypominanie o samokontroli i sprawdzaniu,
- Opracowanie zrozumiałego dla ucznia kontraktu,
- Rutyna w postępowaniu,
- Wyznaczanie konkretnego celu i dzielenie zadań na mniejsze, możliwe do zrealizowania,
- Pomaganie uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności,
- Skracanie zadań – dzielenie ich na części,
- Sprawdzanie stopnia zrozumienia wprowadzanego materiału,
- Zmniejszanie materiału przepisywanego z tablicy do zeszytu,
- Skracanie prac domowych,
- Dzielenie dłuższych sprawdzianów na części, wydłużanie czasu odpowiedzi,
- Korzystanie z programów edukacyjnych dostosowanych do możliwości ucznia,
- Zachęcanie do zadawania pytań,

- Angażowanie ucznia w konkretne działania, stosowanie wzmocnień pozytywnych,
- Akceptowanie ucznia bez względu na jego nieprawidłowe zachowania,
- Szukanie i przekazywanie uczniowi informacji na temat sposobów rozładowywania napięcia, które są akceptowane w klasie,
- Skupianie uwagi ucznia na tym co najważniejsze – kolor, podkreślenie,
- Formułowanie informacji dotyczących pracy domowej w sposób jasny i przejrzysty,
- Stosowanie powtórzeń,
- Konsekwencja w działaniu,
- Współpraca z rodzicami.

Asperger

- zachowywanie schematu pracy na lekcjach i stałości działań (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć);
- trzymanie się tego, co jest przewidziane do realizacji. W sytuacji zmiany w planach konieczne jest uspokojenie, wyciszenie i pełne rzetelne uprzedzenie ucznia o planowanych zmianach. Zmiany muszą być wprowadzane uważnie i planowo, ale nie powinno się ich eliminować;
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych);
- zwrócenie uwagi (diagnoza) na możliwą nadwrażliwość ucznia na niektóre bodźce i odpowiednie reagowanie (np. nadwrażliwość słuchowa - zniżanie tonu głosu podczas rozmowy, wzrokowa - tworzenie stonowanych dekoracji w klasie itp.);
- kierowanie poleceń indywidualnie do ucznia, zwracanie się do niego po imieniu;
- robienie przerw między wypowiedzianymi zdaniem, tak by dać uczniowi możliwość ich przetworzenia;
- powtarzanie polecenia, sprawdzanie stopnia jego zrozumienia;
- zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
- nie przekazywanie zbyt wielu informacji, a gdy chodzi o polecenia, to wystarczy jedno, co da pewność jego wykonania przez ucznia (dla pewności, można poprosić, aby opisał je własnymi słowami);
- w razie potrzeby dyskretne zapisywanie (w dużym skrócie i jasnej formie) poleceń dla ucznia (do wykonania w danym dniu) w notesie, który ma na ławce. Jeżeli nie potrafi jeszcze czytać, to warto wprowadzić piktogramy, czyli kolorowe ilustracje przedstawiające czynności do wykonania w danym dniu;
- sprawdzanie zrozumienia czytanego tekstu poprzez zadawanie dodatkowych pytań: Co się wydarzyło? Gdzie? Kiedy? Dlaczego? itp.;
- używanie krótkich zdań, prostego i jednoznacznego języka - podawanie jasnych instrukcji;
- przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny, popieranie ich tekstem pisanym, obrazem, ilustracją, filmem;
- uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażeń wieloznacznych. Wyjaśnianie ich za pomocą obrazów albo przeciwieństw np. przyjaźń - wrogość;
- organizowanie zajęć związanych z wyjaśnianiem znaczenia niektórych słów, przysłów, powiedzeń czy metafor;
- w razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych;
- dzielenie zadania na wieloetapowe krótsze części;
- zadawanie krótszych prac domowych w sytuacji,
- w miarę możliwości sprawdzanie wiedzy ucznia w formie przez niego preferowanej (np. zamiast śpiewać piosenkę może powiedzieć jej tekst);
- dostosowanie pomocy dydaktycznych i zadań do zainteresowań ucznia

- wykorzystywanie wąskiej i fachowej wiedzy oraz zainteresowań ucznia podczas prowadzenia lekcji;
- z powodu impulsywności i problemów w czekaniu na swoją kolej odpytywanie ucznia w pierwszej kolejności;
- nie zakładanie, że uczeń nie słucha i nie uczestniczy w toku lekcyjnym jeżeli nie nawiązuje kontaktu wzrokowego, czy też siedzi bokiem do nauczyciela;
- dostrzeganie, nazywanie i chwalenie wszelkich zachowań empatycznych i współczujących;
- po każdym konflikcie, który wybuchł pomiędzy dzieckiem z innym uczniem, tłumaczenie, co czuje on sam, obrażony kolega i co czuje nauczyciel w tej sytuacji. Sprawdzanie, czy uczeń to zrozumiał;
- praca nad poprawą u ucznia zachowań nieakceptowanych przez otoczenie;
- wyjaśnianie, jaką reakcję emocjonalną u odbiorców mogą wywołać niektóre wypowiedzi
- staranie o to, aby uczeń zawsze miał z kim wykonywać zadania grupowe i asymilował się ze środowiskiem w każdej sytuacji: na lekcji, w trakcie przerwy, przebierania się w szatni, w bibliotece, na stołówce czy w czasie wycieczki klasowej
- uczenie alternatywnych sposobów rozładowywania złości i agresji;
uczenie zachowań właściwych i pożądanych dla danej sytuacji społecznej,

Uczeń o inteligencji niższej niż przeciętna

- w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi),
- podobnie postępować przy powtórkach,
- pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie).
- zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań,
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie,
- wydłużanie czasu na odpowiedź, przeczytanie lektury,
- wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych np. ilustracje, ruchomy alfabet,
- odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego,
- formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady,
- częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień,
- zajęcia w ramach zespołu dydaktyczno – wyrównawczego, gdzie szczególnie u młodszych dzieci należy oprócz wyjaśniania bieżących zagadnień programowych usprawniać funkcje poznawcze (procesy intelektualne i percepcyjne), (zajęcia dodatkowe są niezbędne, bowiem dziecko z inteligencją niższą niż przeciętna w stanie opanować tych umiejętności tylko dzięki pracy na lekcji i samodzielnej nauce własnej w domu),
- należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach,
- dyktanda przeprowadzać indywidualnie w wolniejszym tempie, gdyż dzieci te często nie nadążają za klasą,
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.

Uczniowie słabosłyszący

- zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla ucznia w pierwszej ławce najlepiej w rzędzie od okna; uczeń, będąc blisko nauczyciela, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust,

- umożliwić odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi,
- nauczyciel, mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu ucznia zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie czy być odwrócony twarzą do tablicy; to utrudnia uczniowi odczytywanie mowy z jego ust,
- należy mówić do ucznia wyraźnie, używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,
- trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. zamykać okna przy ruchliwej ulicy, unikać szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami; takie zakłócenia stanowią również problem dla uczniów z aparatami słuchowymi,
- nauczyciel powinien ocenić, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszącego (w przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie),
- uczeń niedosłyszący powinien siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.
- w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy, m.in. zapisanie nowego tematu,
- można przygotować uczniowi z niedosłuchem plan pracy na piśmie opisujący zagadnienia poruszane w wykładzie lub poprosić innych uczniów w klasie, aby robili notatki z kopią i udostępniali je koledze,
- konieczne jest aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy,
- nauczyciel podczas lekcji powinien często zwracać się do ucznia niesłyszącego, zadawać pytania – ale nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu
- z uwagi na wolne tempo czytania, dziecko potrzebuje więcej czasu na przeczytanie całej książki; dla ułatwienia zrozumienia treści nauczyciel może podać pytania pomocnicze, na które uczeń powinien przygotować odpowiedzi –czytając wcześniej lekturę,
- jeżeli pisanie ze słuchu sprawia dziecku niedosłyszącemu duże trudności, można je zastąpić inną formą ćwiczeń w pisaniu: a. przepisywanie zdań z uzupełnieniem „luk” odpowiednimi wyrazami b. utrwalanie znanych zasad pisowni i zwrotów gramatycznych –dobieranie odpowiednich wyrazów, uwzględniając ich rodzaj, osobę, liczbę c. sprawdzanie notatek ucznia i uzupełnianie ich,
- przy ocenie prac pisemnych ucznia nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu, one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy; błędy mogą stanowić dla nauczyciela podstawę, do podjęcia z dzieckiem dalszej pracy samokształceniowej i korekcyjnej; błędy w pisowni należy oceniać opisowo, udzielając dziecku wskazówek do sposobu ich poprawienia,
- indywidualizacja oceniania,
- przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

Dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego szczegółowe dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów znajdują się w Indywidualnych Programach Edukacyjno-Terapeutycznych.

Aleksandra Kapel

Nauczyciel religii